

o tem ukazu ter miluje večino deželnega našega zbora, da ni ubogala „manjšino“! „Novice“ so v lanskih listih po stenografičnih spisih obširno popisale obravnavo deželnega zbora, v katerem je dotični odbor po svojem poročevalcu (dr. Tomanu) temeljito dokazal, da v svojih predlogih ni svetoval ničesa tacega, kar bi segalo čez mejo državne postave od 25. maja 1868. l. Kar je o načrtu vladinem pre naredil zbor, bilo je to, da se je oziral na razmere in potrebe dežele naše, in sam dr. Kaltenegger, bistroumni pravoslovec iz vrste zborove manjšine, je priznal, da po besedah državne postave od 25. maja 1868. ima deželni zbor popolnoma pravico šolski svet (in to je bistvo vse postave) sestaviti tako, kakor ga je sestavil. Ako pogledamo v državno postavo od 25. maja 1868. in beremo §§. 1. 10. in 13., kjer je odločno izrečeno, da deželni zbor odločuje šolske okraje (Schulbezirke), da on sestavlja šolska nadzorstva in da on ustanovlja prehodna pravila (Uebergangsbestimmungen), po katerih se ima opravilstvo dozdanjih duhovnih in svetnih šolskih oblastnij izročiti novim šolskim svetom, je pač po vsem tem očitno, da vse to spada v oblast avtonomnim deželnim zborom. Ako se ministerski ukaz od 10. svečana sklicuje na §§. 14. in 15. državne postave od 25. maja, ni ta sklic na pravem mestu, kajti najviše nadzorstvo mora državna administracija le do tiste meje imeti, ki se ne dotikuje deželne postavodaje; deželni zbori ustanovijo postavo, najviše nadzorstvo pa gré potem vladi. Sploh se je širila misel, da pod parlamentarnim ministerstvom se ne more ponavljati več ona dôba, ko so ministri dekretirali „ukaze“, kajti to je bila nesrečna dôba ministerskega absolutizma. Sicer pa tudi iz same postave od 25. maja 1868. ni jasno, kako da ministerstvo more zapovedati začasni ukaz o šolskem nadzorstvu. — Ko je stara „Presse“ unidan naznanjala, da 9 deželam (Dalmaciji, Česki, Salcburški, Koroški, Voralberški, Štajarski, Goriški, Istri in Bukovini) je potrjena postava šolskega nadzorstva, 7 pa ne, je rekla, da med temi sedmerimi so nekatere „preliberalne“, tirolska in kranjska pa ste „nazadnjakinji“. Ima mar „Presse“ pravico zahtevati, da bi dežele avstrijske plesale po goslah njenega „liberalizma“? Mislimo, da ne, in da se deželam ne more siliti, česar nočejo. Zato je centralizem nesreča Avstriji, ktero le popolna avtonomija dežel more zadovoljno stvariti, to je, taka avtonomija, kateri je gêslo: „v potrebnih rečéh edinstvo, v vseh družih svobodno gibanje.“ V tem obstoji „Ausgleich“ z vsemi narodi!

— (Volitve novega mestnega zbora ljubljanskega) so razpisane na 9. 10. in 12. dan prihodnjega meseca.

— (Volitev deželnega poslanca v Idriji) namesti izstopivšega viteza A. Gariboldi-a bode 5. sušca.

— Ker so zarad prezidanja norišnice v zadnjem hipu tako tehtni pomislili nastali v deželnem odboru, da si ni upal odgovornosti velikih stroškov brez zaslišanja pravega izvedenca na-se vzeti, je poklical v posvêt iz Dunaja profesorja dr. Schlagerja, prvega veljaka o tacih stavbah. Odbor bode deželnemu zboru predložil dr. Schlagerjev nasvêt; brž pa bode skrbel za najém pripravnega poslopja, kamor se morejo mirni blazni začasno preseliti, da v sedanji norišnici prostor naredé drugim hudim norcem, ki so zdaj še zunaj po deželi.

— (Služba učitelja staroklasične filologije in slovenskega jezika) na ljubljanski gimnaziji je prazna; plača jej je 945 gold.; do konca sušca je čas za vlogo kompetencij.

— Tukajšnji gimnazijalci namerjajo 28. dne t. m. v čitalnične dvorani napraviti besedo na prid Vodnikovega spominka. Program bo obsegal muzikalen in

dramatičen del. Zapreke, ktere so se stavile dijakom pri tem blagem početju, odstranile so se srečno. Nadjamo se vsestranske udeležbe in veselega večera!

— (O slovensko-nemškem slovníku) sta „Slov. Nar.“ in „Domov.“ nedavno prinesla razprave, o katerih odgovor dati gré tistim, ki imajo to stvar v rokah. Nam je iz obravnav deželnega zbora le to-le znano: V opravnem sporočilu poslednjega deželnega zbora poroča deželni odbor tako-le: „Ozir slovensko-nemškega dela Wolfovega slovarja bilo je sl. deželnemu zboru v poslednjem sporočilu (1866) naznanjeno, da so se pričela dela za izdajo tega slovarja in da je delo do tle dospelo, da v malem času na svitlo pride prva pôla. Deželni odbor po skoro preteklih 3 letih, žalibog, ne more poročati, da je dovršena prva tiskana pôla, v kljub temu, da je potrební denar za izdavo te knjige že dolgo časa pripravljen in bi se bil slovensko-nemški del v 3 letih lahko popolnoma dovršil. Deželni odbor mora sl. deželnemu zboru prepustiti primeren sklep, da se kar najprej mogoče dovrši knjiga tako silno potrebna vpeljavi slovenskega jezika v šole in uradnije.“ — Na ta predlog je deželni zbor v 21. seji to-le sklenil: „Deželni odbor dobiva nalog, neprenehoma paziti, da bo izdelovanje slov. nemškega dela Wolfovega slovarja redovito in kar najbrže napredovalo.“

— Kakor mnogo listov kaže, je „Tagblattu“ jako zvest sodelavec ljubljanski dopisnik v „Slov. Narodu.“ Vredniku „Tagbl.“, ki se trudi s prevodom nemškim, bi ta domoljub delo lahko zeló polajšal, ako bi mu kar naravnost poslal svoje črte.

— (Popravek.) Dopisnik „iz Polhovega Gradca“ v poslednjem listu, ki se pritožuje o tem, da se v zadevah dacega odkupa silijo nemški protokoli, ktere malokdo razume, pripisuje to krivdo družbi Lukmanovi. To poslednje pa je pomota, kajti pozvedili smo iz gotovega vira, da Lukman ima v dacnem odkupu samo ljubljansko mesto. Vse drugo pa je resnica, in tem bolj se je čuditi temu, da dacarji ne uradujejo po slovenski, ker vodstvo finančno tudi ume slovenski ter izpisuje davke po slovenski.

Za preprijazno, tako obilno udeležstvo pri pogrebu preljubljenе naše sestre

Lavoslave,

kakor tudi gospodom pevcem čitalničnim, ki so na grobu peli, in gospodom dijakom, ki so nepozabljivo nesli in sprevodu svetili, izrekuje presrčno zahvalo

rodovina Kos-ova.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Iz državnega zbora nimamo nič važnega omeniti, ker še zmiraj le bolj odbori pripravljajo gradivo občnemu zboru. Temveč pa po časnikih švigajo govorice o premembni ministerstva. Liberalci se bojé, da ne bi grof Taaffe postal ministerstvu predsednik; zato ga obrekujejo kolikor morejo, in to tem več, ker slišijo, da on in Beust neprenehoma delata na to, da bi se našla nit, po kateri bi se mogla spresti sprava s Čehi in Poljaki, brez ktere, kakor brez sprave vseh družih narodov avstrijskih, boléha ustava avstrijska. Ti liberalci se pač iz skušinj preteklih let niso nič izučili, čeravno so tudi takrat zasramovali Magjare, kakor danes Čehe in druge slovanske narode. — Ministerstvo izdeluje načrt postave, po kateri naj bi se predružačil državni zbor, in to po številu poslancev in po poti volitev v državni zbor. Minister

Giskra je hotel število poslancev od 203 pomnožiti na 406, al ž njim je vlekkel le sam minister Plener, in tako je v ministerskem svetu zmagal predlog ministra Bergerja, po katerem naj bojo le 303 poslanci. Kar pa se tiče tega, kako naj se volijo poslanci v državni zbor, je v ministerstvu obveljal ta sklep: naj se deželni zborom prepusti, da volijo, kakor dozda, poslance iz deželnega zbora, ali če nočejo tega, naj se volijo kar naravnost po neposrednjih volitvah.

Česko. — Očetovska skrb vladna sega, če je časnikom verjeti, tako daleč, da deželni vladi na Českem in Moravskem nameravate osnovati postavo o narodni ravnopravnosti in načrt predložiti deželnima zboroma.

Hrvaško. — Neki telegram razglša, da se deželni zbor skliče 1. marca.

Ogersko. Iz Temešvara. — Rumuni in Srbi ogerske krone so imeli tukaj shod. Zbralo se je blizo 150 veljakov, Militič je tudi bil nazoč. Sledeče točke so uganili za program narodni; zveza vseh nemagjarskih narodov; postava za narodno ravnopravnost na podlagi predloga manjšine; zveza z Erdeljo na podlagi deklaracije Marcelariu-ove in družnikov njegovih. Upor zoper 12. razdelek postave od 1867. leta. Rešenje hrvaških zadev v smislu protionionistov; županije na demokratični podlagi. Poslanci vseh nemagjarskih narodov v ogerskem zboru so stranka za-se in imajo tudi svoj klub. — To so točke, ktere utegnejo prave bombe biti v magjarsko gospodstvo, ako se res združijo vsi nemagjarski narodi in složno postopajo v vseh vprašanjih. — V Peštu že mnogo dni stoji pred sodbo bivši knez srbski Karažoržević, ki je tožen, da je potuho dal umoru kneza Mihajla. Čedalje več leti suma na-nj; al on vse tají. — Na doljnem Ogerskem imajo zarad volitev čedalje več vpljiva levičniki.

Prusija. — Po kratkem prestanku se je vnel spet tako hud prepir med časniki pruskimi in francoskimi, da skor ni misliti, da se taka mrznja reši brez vojske. Tudi na Avstrijo so pruski časniki jeli spet pihati kakor gadi. — Prusija lahko vsak dan 1 milijon vojakov na noge postavi; Francoska tudi čez 1 milijon, Rusija še več, in Avstrija jih dobí tudi 800.000. Kar Evropa stoji, ni morda toliko vojske na nogah bilo, kakor sedaj. Ti milijoni vojakov gotovo niso za parado, marveč za kaj družega napravljani.

Rusko. — Car ruski je knezu črnogorskemu pri odhodu iz Rusije poklonil sabljo sè zlatom in brilanti krasno okinčano nožnico. — V Petrogradu se neprenehoma nabira denar na pomoč Grkom.

Grško. — Pod novim ministerstvom se je nekako pomiril vihar, ki je vršel proti Turčiji.

Rumunija. — V Bukareštu so ogerski prapor (bandero) unidan hudo psovali; s klicem: „naj pogine!“ so ga raztrgali na kose. — Čudna znamenja!

Laško. — Po vseh kotih se nahajajo skrivni razglasi — Mazzinioví ali Bourbonški — ki podpihujejo v prekucijo.

Volilci celjskega volilnega okraja!

V pondeljek 1. dan marca bode volitev novega poslanca, in zopet imamo priložnost, Vam omeniti, kako važna je ta volitev, in kako je potrebno, da pred volitvo premislite, za koga boste glasovali, drugače bojo glasi razcepljeni in največ bi jih utegnil dobiti mož, kateri Vam ni všeč.

Vaš zastopnik mora biti značajan, neodvisen, izveden, zgovoren, svobodomiseln in domoljuben. Vse te lastnosti ima gospod **Ivan Žuža**, po-

sestnik rudnika pri Žavcu. — On je v Žavcu rojen, toraj Vaš rojak, izučen pravnik, rudar in gospodar, kateri si je na graškem vseučilišči nabral juridičnih, v kmetijski šoli v ogerskem Altenburgu gospodarskih znanosti, kateri je bil oskrbnik velikih posestev na Hrvaškem in zdaj lastno rudo v Grižah marljivo obdeluje. On je pošten mož, ne išče nikakoršne časti ali dobička, marveč težko službo poslanca iz gole ljubezni do slovenskega naroda prevzame.

Tega moža Vam priporočamo. Naj vsak volilec pride k volitvi, in pri glasovanji nobeden ne misli, da na enem glasu je malo ležeče, ali ga dá temu ali drugemu. Vsak glas je imeniten in zato naj vsak volilec tako glasuje, kakor mu ukazujete vest in želja soseske, ki ga je za volilca poslala.

Pa tudi naj vsak volilec svoj poverilni list (Legitimations-Karte), ki ga dobí od okrajne gosposke, k volitvi s seboj prinese, drugač ne bode smel glasovati.

Prepričani smo, da bodete vsi 1. marca pri volitvi klicali:

Ivan Žuža naj bode naš poslanec!

Bog živi Slovence!

V Celji 5. februarja 1869.

Dr. Štefan Kočevár v Celji; France Kapus, trgovec v Celji; dr. Fr. Bratkovič v Celji; Davorin Trstenjak, župnik na Ponkvi; France Roblek, posestnik v Žavcu; Andrej Pirnat, posestnik v Levcu, Gašpar Šorn, posestnik in župan na Gomilskem; France Šentak, posestnik na Vranskem; Klein, veliki posestnik v Braslovčah; B. Bohinc, župan v Braslovčah; Janez Lipold, posestnik in deželni poslanec v Mozirji; Jože Lipold, posestnik v Mozirji; Anton Goričar, posestnik v Mozirji; J. Stancer, trgovec na Ročici; Jakob Spende, posestnik v Gornjem Gradu; France Fišer, župan v Gornjem Gradu; Janez Vivod, posestnik v Dolicu pri Slov. Gradu; France Skaza, posestnik v Šmarji; Andrej Elsbacher, trgovec na Laškem; Urban Žnidaršič, zdravnik na Laškem; dr. Gustav Ipavec v Šent Jurji; Martin Kopač, posestnik v Šent Jurji; M. Kavčič, trgovec v Šent Jurji; Martin Potočin, posestnik na Zidanem mostu; Pust, župan v Trbovljah; J. Jaklič, župnik v Špitaliču; Križan, posestnik v Vitanji; Janez Vinkler, župan pri Sv. Jurji na Taboru; Krašovec, posestnik pri sv. Jurji na Taboru.

Listnica vredništva. „Iz Koš. dol.“: Drugi pot, za danes prekasno. — Gosp. ? v S: Prejeli; odgovor pismeno.

Žitna cena

v Kranji 15. februarja 1869.

Vagán pšenice 4 fl. 80. — rži 3 fl. 40. — ječmena 2 fl. 86. — ovsa 2 fl. —. — soršice 3 fl. 80. — ajde 2 fl. 50. — prosa 2 fl. 50. — krompirja 1 fl. 60. — fižola 3 fl. 84.

Žitna cena

v Ljubljani 13. februarja 1869.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 50 — banaške 5 fl. —. — turšice 3 fl. 10. — soršice 3 fl. 75. — rži 3 fl. 20. — ječmena 2 fl. 50. — prosa 2 fl. 40. — ajde 2 fl. 40. — ovsa 1 fl. 80 — Krompir 1 fl. 60.

Kursi na Dunaji 16. februarja.

5% metaliki 62 fl. 20 kr. Ažijo srebra 119 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 68 fl. — kr. Cekini 5 fl. 76 kr.

Loterijne srečke:

V Gradcu } 13. februarja 1869: 59. 90. 34. 66. 54.
na Dunaji } 45. 27. 70. 55. 86.
Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 27. februarja.